

propriam. Sed quia dignus est a operariis mercede sua, tertiam partem sui iudicii illi Ecclesie dari censemus, in qua coelesti pabulo refici consuevit, ut iuxta Apostolum b sint consolationum focii, ut fuerunt passionum: & sic demum ubicunque libitum fuerit, eligat sepulturam. Aliter ne fiat, auctoritate Domini nostri, qui per Prophetam c locutus est, dicens: Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui: sub anathematis vinculo detestamur, & contradicimus.

C A P. II.

Qui convertitur ad monasterium, medietatem bonorum, quae pro anima sua disposuit, tenetur relinquere Ecclesie parochiali. Leo Papa omnibus fidelibus per Dardaniam constituit. [an. 450.]

Relatum est auribus nostris: [& infra.] Mandamus, ut quicumque amodo in monasterio converti voluerit, sive in morte, sive in vita omnium rerum, & possessionum, quas pro salute animae suae decreverit disponere, medietatem d Ecclesiae, ad quam dignoscitur pertinere, relinquat.

[1 Esse quosdam perverse agentes, qui subvertere nituntur, atque dividere conantur Ecclesiam unitatem, videlicet Abbates Monachos, qui non zelo charitatis, sed studio vapacitatis invigilant, atque seducere conantur seculares, quos illaqueare possunt, ut res suas atque possessiones sive in morte, sive in vita monasteriis suis tradant, & Ecclesiis, quibus subiecti esse videntur, & a quibus baptismum, poenitentiam, Eucharistiam, necnon pabulum vitae cum lacte carnis acceperunt, vel accipiunt, nihil de bonis relinquunt: hunc demum formidens discordiae nos animadvertendo, modis omnibus inhibere volumus, & ne amplius fiat, omnino prohibemus, considerantes, non esse bonum, si illi, qui fuerunt focii passionis secundum Apostolum, sint immunes societate consolationum: & quia dignus est mercenarius mercede sua, ideo praecipimus, atque.]

C A P. III.

Ubi quis sepulchro majorum relicto, eligit sepulchrum in loco minus religioso, dolo inductus, seu ex contemptu, seu non dimissa Ecclesiae suae canonica portione expresse, vel tacite, non tenet electio. h. d. salvando istum textum, quantum fieri potest. Innocentius III. e Genuensi Archiepiscopo. f. [an. 1210.]

Fraternitatem g tuam non credimus ignorare, mortuorum sepulchra, & coemeteria apud illas Ecclesias, & monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus religiosorum fratrum Conventus sunt constituti, & orationes atque Missarum solemnitas, tam pro vivis, quam pro defunctis frequentius celebrantur. Unde ipsorum devotioni, & extremam voluntati, qui apud huiusmodi Ecclesias sepeliri desiderant, minime contradicendum est. Qui vero relicto antiquis Ecclesiis, & patrum, aliorumque parentum suorum sepulchris, contra consuetudinem Patrum Veteris Testamenti, qui cum patribus b suis sepultri esse leguntur, ad nova & minus religiosa loca se transferunt, irrationabiliter, & contra antiquam institutionem facere videntur. Unde si P. de Castello contra antiquam, & rationabilem consuetudinem aliquid de corpore suo sepeliendo mandavit, hoc non praedicit rationi, sed viribus debet carere. Quocirca mandamus, quatenus corpus ipsius Monachis sancti Stephani reddi facias, & cum suis patribus sepeliri.

C A P. IV.

Si quis in aegritudine, de qua decedit, offert se, & sua monasterio, Ecclesiae parochialis habet inde canonicam portionem: secus, si in sanitate.

a Luc. 10. b 1. Thessal. 5. 2. Corint. 1. c Proverb. 22. d 13. quae. 2. c. 7. e imo secundus, ait Conius. f al. Januensis, sed iam alibi monui, olim Genuam, Januam vocatam. g cap. 5. eod. tit. in 1. compil. Vid. Concilium Marisconense secundum, cap. 17. Adde quod de hac materia sancitum, & post Decr. c. 2. De sepult. lib. 6. h Gen. 50. & 3. Reg. 13. & alibi saepe.

Alexander III. Episcopo Spalen. (an. 1180.)

DE his a, qui in infirmitate, vel sanitate cum bonis suis ad religiosa loca se transferunt, nihil tibi, vel Ecclesiis, a quibus receperunt salutis pabula, relinquentes: hoc tuae volumus prudentiae innotescere, quod si in aegritudine ipsa ad religionem transeant, dummodo de aegritudine illa decedant, de bonis suis ipsis Ecclesiis, a quibus assumpti fuerint, canonica debet portio exhiberi. Si vero ad religiosa loca se in sanitate transtulerint, de his, quae locis ipsis conferunt, cogi non possunt, aliquid praescriptis Ecclesiis impertiri, quia liberum est eis tunc bona sua non solum religiosis, sed etiam quibuslibet privatis conferre personis.

C A P. V.

Qui sepeliunt parochianum alienum, quem sepelire non debent, coguntur restituere corpus, & quae ratione ipsius obrinuerunt. hoc dicit, cum cap. sequenti.

Idem. [an. eod.]

EX parte b Canonorum Obrigen. c nobis est intimatum, quod Prior de Insula quandam parochianum suum post appellationem ad nos factam in sua Ecclesia sepelivit: [& infra.] Mandamus, quatenus praefatum Priorem compellas, ut memoratis Canonibus praedicti Parochiani corpus restituat, & exinde d amicabilem conveniat cum eisdem.

[Unde quoniam hoc Ecclesiasticae institutioni contrarium est, & a rationis tramite penitus alienum, ut quis saltem mittat in messem alienam, f. r.]

C A P. VI.

Summatum est sup. cap. prox.

Idem Decano, & Magistro R. e Ravennaten.

[an. 1180. Roma in Flaminiam.]

Cum s liberum sit: [& infra.] Ad audientiam nostram pervenit ex conquisitione Abbatis, & fratrum sancti Martini Laudonenf. quod cum Presbyter quidam corpus cuiusdam mulieris (prout in ultima voluntate disposuit) ad eandem Ecclesiam sepeliendum deferret, Monachi S. Vincentii Laudonenf. corpus ipsius violenter rapere, & in Ecclesia sua sepelire minime dubitarunt: [& infra.] Mandamus, quatenus si ita esse inveneritis, praefatos Monachos compellatis, ut ossa praefatae mulieris, & beneficia, quae occasione sepulturae ipsius recepisse noscuntur, memoratis fratribus cum integritate restituant, & de caetero g talia facere non praesumant.

[1 De universis institutionibus sanctorum Patrum apud religiosa loca in ultima voluntate sibi eligere sepulturam, canonice proculdubio obviat rationi, qui devotioni, & extremae voluntati decedentium in hac parte contradicere praesumit.]

[2 Et hoc idem de filio R. Canis praesumpserunt. Super quo utique vehementer sumus admiratione commoti, cum iidem Monachi & sanctorum Patrum institutionibus contraire, & privilegia praedec. nostrorum, & nostra, quae praedicti fratres de libera se habere sepultura proponunt, satagunt violare. Inde est, quod f. v.]

C A P. VII.

Mulier nupta libere potest sibi eligere sepulturam.

Lucius III. [an. 1181. Roma.]

DE uxore vero h, utrum quemadmodum vir, liberam debet habere sepulturam: Nobis videtur, quod nulla super hoc inter virum, & mulierem i sit facienda distinctio, sed utriusque in casu isto aequale esse credimus facultatem, cum electio ista ad eum potius statum pertineat, in quo mulier solvitur a lege viri. k Pater

a Post Conc. Later. sub. Alex. III. p. 49. c. 6. & cap. 6. eod. tit. in 1. compil. b cap. 1. eod. r. in 2. comp. c Oburgen. al. Obligen. d. al. aut exinde. e Remen. f cap. 2. eod. tit. in 2. comp. g In antiq. ita: de caetero similia non praesumant. h cap. 7. eod. tit. in 1. compil. & post. Conc. Lat. sub Alex. III. c. 6. i uxorem. k Vid. l. in tempus. ff. de hered. instit. & l. quod sponsa. cum. nos. C. de donat. ante nupt.

Pater filios impuberes, ubi voluerit, potest sepeliri facere, si hoc habet consuetudo loci. h. d.

Utrum autem pater, quo magis voluerit, minores filios valeat sepelire, non invenimus a sanctis Patribus definitum: & propterea terrae consuetudini decernimus relinquendum.

C A P. VIII.

Si Parochianus Ecclesiae cathedralis alibi sepelitur, de ipsius funeralibus, seu relictis Ecclesiae sepulturae, debetur quarta Capitulo Ecclesiae cathedralis

Idem Proposito, & Capitulo Faventin. (an. 1181.)

Cum super quodam a Capitulo: [& infra.] Praesentium auct. statuimus, ut si aliquem parochianorum vestrorum alibi contigerit eligere sepulturam, de testamento ipsius quarta vobis portio relinquatur.

C A P. IX.

In quantitate canonica, quae debetur Ecclesiae parochiali, statur loci consuetudini.

Clemens III. [an. 1190.]

Certificari voluisti b a nobis, quomodo illa clausula, quae in privilegio solet apponi, salva iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur, intelligi debeat, & exponi. Cum autem super hoc articulo diversa antecessorum nostrorum manaverint instituta, Leone iustitiam illam quandoque tertiam partem, quandoque mediam, & Urbano quartam fore censentibus: nos tale praebemus in hac varietate responsum, ut sicut beatus Hieronymus c inquit, unaquaque provincia in suo sensu abundet, & secundum rationabilem consuetudinem regionis illa iustitia circa medietatem, vel tertiam, aut quartam partem pro locorum diversitatibus attendatur.

C A P. X.

Privilegiati super iure funerandi sepelire possunt illos, qui apud eos eligunt sepulturam, solvendo tamen canonicam portionem Ecclesiae parochiali. Si vero alios sepeliunt, tenentur restituere, quicquid occasione funeris receperunt.

Innoc. III. Episc. Claremont. & Abb. Maurien. [an. 1190.]

IN nostra praesentia e constitutus Priore Ecclesiae Montis Ferrandi, & procuratore Hospitaliariorum Claremonten. dioecesis, idem Prior proposuit, quod praedicti Hospitalarii quosdam parochianos suos, quorum duo erant intra annos legitimos, receperunt ad Ecclesiasticam sepulturam. Contra praedictus proposuit procurator, quod tam ex privilegio, quam ex indulgentia speciali, licet Hospitalarii omnes passim praeter excommunicatos, & interdictos, ad Ecclesiasticam sepulturam recipere, qui apud illos elegerint sepeliri, fideique commissa in ultima voluntate relicta possunt licenter accipere, soluta tantummodo quarta parochiali Ecclesiae, de cuius parochia mortuorum corpora assumuntur, praeterquam de equis, & armis, quae indulta sunt ipsis in subsidium terrae sanctae, de quibus quartam deducere non tenentur: [& infra.] Talem super his duximus sententiam proferendam, quod praedicti Hospitalarii de caetero non recipiant parochianos Ecclesiae g supradictae ad Ecclesiasticam sepulturam, nisi apud eos h elegerint sepeliri: & tunc parochialis Ecclesia de oblationibus, lectis, & aliis, quae defunctis pro anima sua in ultima dispositione reliquit, praeterquam de equis, & armis recipiat quartam partem, & Hospitalarii residuum habeant, nisi dolo, vel fraude eorum defunctus inductus fuerit ad dispositionem huiusmodi faciendam. Nihilominus ipsi Hospitalarii iungentes, ut de quarta trium millium solidorum Priori satisfaciatur memorato, cum constet eos a parochianis ejus illos solidos recepisse: nisi sit sufficienter ostensum, quod

a Cap. 8. eod. tit. in 1. comp. b Cap. 3. eod. tit. in 2. comp. c. al. Lucinum. d Vid. l. Labeo ff. de sup. leg. & l. cum de lanionis. §. asnam. ff. de fun. instr. & Cap. 1. eod. tit. in 3. compil. f ad. g praedictae Ecclesiae. h illos.

eorum oblatis, vel conversi fuissent. Eisdem praeterea duximus injungendum, quod nisi probaverint, quod G. a parochianus Prioris, qui fuit interfectus in campis, apud ipsos elegerit sepulturam, universa, quae ipsius intuitu receperint b, Priori restituant memorato c: alioquin quartam partem solummodo restituere teneantur. Pro illis vero, quos constat intra annos legitimos decessisse, quae sepulturae eorum gratia receperunt, restituant universa.

[1 Cum igitur haec, & alia, quae coram Episcopo fuerunt proposita, idem nobis fideliter retulisset, auditis, & intellectis artestationibus, & allegationibus universis, de f. n. consilio.]

C A P. XI.

Casualiter mortuus privari non debet Ecclesiastica sepultura.

Idem Archiepiscopo Turonen. (an. 1190.)

EX parte d parentum M. nobis est intimatum, quod cum nobilis vir dominus l. de insula Butardi e, eidem posuisset insidias, quam sollicitaverat saepe de stupro, & ipsa gartionibus, qui eam rapere nitentur, super quandam pontem occurreret, tandem fugiens manus illorum, in anem de ponte cadens fuit casu submersa. Quocirca mandamus, quatenus cum illa non sponte praecipitaverit se de ponte, sed (sicut superius est expressum) casu ceciderit, corpus ejus tradi facias Ecclesiasticae sepulturae, praesertim cum ex honesta causa fugisse noscatur, & cui communicabatur viventi, communicandum sit jam defunctae.

C A P. XII.

Si ossa excommunicatorum sunt sepulta in Ecclesiastico coemeterio, & discerni possunt, debent exhumari, & projici: alias secus.

Idem Nidrosien. f Archiepiscopo. (an. 1190. in Norvegiam.)

Sacris g est canonibus institutum, ut quibus non communicavimus vivis, non communicemus defunctis: & ut careant Ecclesiastica sepultura, qui prius erant ab Ecclesiastica unitate praecisi h, nec in articulo mortis Ecclesiae reconciliati fuerint.

Unde si contingat interdum, quod vel excommunicatorum corpora per violentiam aliquorum i, vel alio casu in coemeterio Ecclesiastico tumulentur, si ab aliorum corporibus discerni potuerint, exhumari debent, & procul ab Ecclesiastica sepultura jactari. Quod si discerni non poterint, expedit non credimus, ut cum excommunicatorum ossibus corpora extumulentur fidelium: cum licet k non obit iustus sepultura nulla, vel vilis, impiis tamen celebris, vel speciosa l non profit.

C A P. XIII.

Terra coemeteriata pro sepultura fodienda vendi non debet.

Innocentius III. Episcopo Magalon. [an. 1208.]

Roma in Gorbiam Galliae.]

A Bolendae consuetudinis perversitas apud Montem Pefulanum (ut dicitur) inolevit, ut decedentibus non prius permittatur effodi sepultura, quam pro terra, in qua sepeliendi sunt, certum pretium Ecclesiae persolvatur. [& infra.] Mandamus, quatenus eum loci dioecesanus existas, inhibeas Clericis, ne quicquam omnino praesumant exigere hac de causa.

C A P. XIV.

Excommunicatus, qui per suum Presbyterum fuit absolutus in morte, in coemeterio sepeliri debet, & ad satisfaciendum coguntur heredes.

Gregorius IX. Episcopo N. [an. 1236.]

E c 3

Paro-

a VV. b receperint. c Vid. l. 1. cum not. C. de inst. & subdit. & l. quae sub. conditione. §. quoties cum ver. seq. ff. de cond. instit. d C. 2. ex eod. tit. in 3. comp. e Distio. Butardi, deest in omib. antiq. exempl. f Vitroviensis Episcopo. g c. 3. eod. tit. in 3. compil. h Vid. l. 2. ff. de cadav. punir. per Bart. i al. Laicorum. x Haec verba sunt B. Aug. lib. de cura pro mort. agend. c. 2. l. pretiosa.

Parochiano tuo, qui excommunicatus pro manifestis excessibus, videlicet homicidio, incendio, violenta manu iniectione in personas Ecclesiasticas, Ecclesiarum violatione, vel incestu, fuit, dum ageret in extremis, per Presbyterum suum juxta formam Ecclesiae absolutus, non debent coemeterium, & alia Ecclesiae suffragia denegari. Sed ejus haeredes, & propinqui, ad quos bona pervenerunt ipsius, ut pro eodem satisfaciant, censura sunt Ecclesiastica compellendi.

TITULUS XXIX.
DE PAROCHIIS, ET ALIENIS

PAROCHIANIS.

CAP. I.

Inter Episcopum substitutum Episcopo haeretico, & ipsum Episcopum haereticum reversum, & ex dispensatione receptum, dividitur Episcopatus, modo hic expresso.

Ex Concilio Africano. b (an. 402.)

SI Episcopus c ex Donatistis ad catholicam unitatem est conversus, aequaliter inter se dividant eas, quae sic inventae fuerint, ubi ambae partes fuerint: id est, ut alia loca ad illum, alia ad alium pertineant, ita ut ille dividat, qui amplius temporis in Episcopatu habet, & minor eligat. Quod si forte unus fuerit locus, ad eum pertineat, quem plebs elegerit. Sed si antiqui catholici suum voluerint, & illi suum, qui ex Donatistis conversi sunt, plurimorum voluntas paucioribus preferatur d. Si autem partes aequales sunt, majoris temporis Episcopo deputetur e. Si autem ita plurima loca inveniuntur, in quibus ambae partes fuerint f, ut non possint aequaliter dividi, velut si in impari numero fuerint, distributis locis, qui parem habent numerum, quicumque locus remanserit, hoc in eo servetur, quod dictum est, cum de uno loco superius tractaretur.

CAP. II.

Presbyteri parochiales Dominicis diebus, & festis parochianos alienos ad Missam admittere non debent, si ex contemptu ad eorum Ecclesiam accedunt.

Ex Concilio Nansen. g (in Gallia.)

UT Dominicis, vel b festis diebus Presbyteri, antequam celebrent, plebem interrogent, si alterius parochianus in Ecclesia sit, qui proprio contemptu Presbytero ibi velit Missam audire: quem si invenerint, statim ab Ecclesia abjiciant.

CAP. III.

Episcopus parochianum alterius sine ipsius licentia ordinare non potest, nec eum aliter judicare.

Hadrianus Papa. i (an. 780. Romae.)

NULLUS Episcopus alterius parochianum judicare praesumat: [& infra.] Nam qui eum ordinare non potuit, nec judicare potest.

CAP. IV.

Fines parochiarum, de quibus constat, vel finibus cohaerentia, praescribi non possunt.

Urbanus III. (an. 1186. Romae.)

SUPER eo vero k, quod apud vos intelleximus dubitatum, an quod de finibus, & l his, quae finibus cohaerent, non praescribendis, statutum per canones esse digno-

a Quis dicatur constitutus in extremis, vid. in leg. 3. cum l. seq. ff. de dom. caus. mort. Bart. in l. 1. C. de sacrosan. Eccl. b c. 85. in Conc. Later. c. Cap. 1. eod. tit. in 1. compil. d. Vid. l. 1. & suum haereditem. S. fin. cum l. sequent. ff. de pactis. e. deputentur. f. fuerunt. g. Nansen. al. Nansen. sed legendum Nansen. Etique hoc decretum ibi c. 1. non. c. 429. ut refert Burch. l. 2. decr. c. 2. nec cap. 19. ut refert Ivo p. 2. c. 122. h. Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. i. Bur. l. 2. decr. c. 39. Ivo p. 6. c. 140. & c. 3. eod. tit. in 1. compil. x. post Conc. Later. sub Alex. III. c. ult. & c. 5. eod. tit. in 1. compil. 1. vel.

scitur, sit in praedictarum limitibus a, sicut in provincialibus, admittendum: Respondemus, quod bene videtur in utroque servandum, si fines legitima probatione, vel alias indubitata fide constitit Ecclesiastica ordinatione statutos.

CAP. V.

SI parochianus, seu diocesanus domicilium transfert, primus Praelatus in eo iura Episcopalia, seu diocesana sibi non vendicat: decimae tamen praedictae illius parochiae sibi debentur, nisi alteri debeantur ex consuetudine.

Celestinus b III. (an. 1195.)

SIGNIFICAVIT e nobis Aconen. d Episcopus, quod cum post recuperationem Aconen. civitatis, ad habitandum in ea se quamplurimi contulissent, qui ante generale occupationem terrae sanctae in aliis civitatibus regni Hierosolymitani elegerant mansionem: [& infra.] Fraternitati tuae e mandamus quatenus praedictorum locorum Praelatos, ut sibi nullam in praedictos Acon. habitatores jurisdictionem usurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus spiritualia non ministrant, districtione, qua convenit, compellatis: ita quod si de agris in eorum parochia constitutis fructus percipiunt, & in ultramarinis partibus ratione praedictorum decimae persolvuntur, deinceps eis ipsas cum integritate persolvant: dicto vero Aconen. tanquam diocesano suo cogantur de ceteris respondere.

[& in ea residentiam fecerunt aliquantum, & adhuc etiam resident in eadem, Praelati praedictorum civitatem eos ad solvenda sibi iura Ecclesiastica compellunt. Quia vero transgredi terminos a patribus constitutos, aut falcem mittere in messem alienam non oportet.]

TITULUS XXX.
DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET
OBLATIONIBUS.

CAP. I.

Exprimit quatuor genera decimarum, quae ex veteri lege debebantur.

Hieronymus super Ezechielem. g (an. 390. in Iudaeam.)

DECIMAM partem omnium frugum Leviticae Tribus populus ex lege debebat. Rursus ex ipsis decimis Levitae, hoc est, inferiorum ministrorum gradus, Decimas dabant Sacerdotibus. Erant quoque & b aliae decimae, quas unusquisque de populo Israel in suis horreis separabat, ut comederet eas, cum iret in templum in urbe Hierusalem, & in vestibulo templi Sacerdotes, & Levitae ad convivium invitaret. Erant autem & aliae, quas pauperibus recondebant. At vero primitiae, quas de frugibus offerebant, non erant speciali nomine definitae, sed offerentium arbitrio derelictae. Traditionem quoque accepimus Hebraeorum, non lege praecipit, sed arbitrio magistrorum inolitam, quod qui plurimum, quadragesimam partem dabant Sacerdotibus: qui minimum, sexagesimam: inter quadragesimam, & sexagesimam licebat, quodcumque voluissent, offerre. Quod igitur in Pentateucho dubium derelictum est, hic i specialiter definitur propter Sacerdotum avaritiam, ne amplius a populo exigant in primitiis offerendis.

CAP. II.

Non potest congrue sumari, propter varietatem lectionum. Paschalis II. (an. 1110.)

NOVUM k genus exactionis est, ut Clerici a Clericis decimas exigant, cum nusquam in lege Domini hoc lega-

a Limitibus. b Clemens. c Cap. un. eod. tit. in 2. compil. d Aconen. e al. vestra. f De materia hujus tituli vid. Thom. 2. 2. q. 86. & 87. g Cap. 45. c. 1. eod. tit. in 2. compil. h Haec dictio, & deest. i al. hoc. k Post Conc. Lat. sub Alexand. III. p. 13. c. 16. & c. 17. eod. tit. in 1. compil.

legamus: non enim Levitae a Levitis decimas accepisse leguntur. Illi profecto, qui a Clericis spiritualium ministeriorum labores accipiunt, decimas eis debent.

CAP. III.

Compositio super decimis non tollitur per privilegium sequens, si de illa mentionem non facit.

Hadrianus Vigoren. & Herforden. Episcopis.

(an. 1156.)

EX multiplici a confectione V. Presbyteri accepimus, quod cum inter Abbatem de Brudeja, de consensu totius Conventus, & praedictum Presbyterum talis intercesserit a conventio, scripto Monachorum authentico roborata, quod Monachi dicto Presbytero, & Ecclesiae suae de blado, & universis leguminibus, quamdiu viveret, decimas persolverent, exceptis minutis decimis, quas idem Presbyter quietas clamavit: idem Abbas a nobis privilegium obtinuit, ut de laboribus, quos propriis manibus, aut sumptibus excolunt, nulli decimas solvere tenerentur: [& infra.] Unde quia non fuit nostrae intentionis per privilegium nostrum conventioni derogare praedictae: mandamus, quatenus Abbatem, & Monachos, ut eandem conventionem (non obstante dicto privilegio, nisi de ipsa contineatur in eo) inviolabiliter teneant, & observent, vel exinde secum pacifice conveniant, appell. proposita compellatis.

[& Qui siquidem reversus ad propria tantam apud H. Regem illustrem Anglia gratiam, & favorem invenit, quod totam terram Rex ipsius ville, in qua Ecclesia praefati Presbyteri sita est, monasterio ipsius in perpetuum elemosynam commisit: quo facto praed. Abbas universis colonis illius ville expulsi, totam terram praedictae parochiae excolens propriis sumptibus, Ecclesiae debitos redditus subtraxit.]

CAP. IV.

Monachi tenentur solvere decimas praedictas de praediis noviter cultis, de quibus decima prius solvebantur.

Idem Thomae Cantuarien. c Archiepiscopo. (an. 1157.)

COMMISUM est nobis: [& infra.] Pervenit d ad nos, quod Monachi de Bosse Ecclesiae sanctae Mariae, in cuius parochia commorantur, decimas ex integro non persolvunt. Eapropter mandamus, quatenus eos, ut decimas de terris cultis, in quibus olim domus constructa fuerant, praefatae Ecclesiae cum ea integritate persolvant, qua priusquam in eadem parochia morarentur, solebant persolvere, compellas. Et sicut etiam de pascuis olim decimae persolvebantur, ita nunc de eisdem ad frugum fertilitatem translatis, decimas volumus absque deminutione persolvi.

[& A Deo dispensationis officium admonet, & exhortatur multipliciter, ut universis Christi fidelibus, & Ecclesiae debeamus utiliter providere, atque integra iura sua nos oportet, atque illibata conservare.]

CAP. V.

Per excommunicationem compellitur quis ad solvendas decimas de molendinis, & aliis hic contentis, & cap. seq. h. d. cum seq.

Alexander III. Cantuarien. Archiep. & ejus

Suffraganeis. (an. 1170.)

PERVENIT e ad nos: [& infra.] Mandamus, quatenus parochianos vestros monere curetis, & si opus fuerit, sub excommunicationis districtione compellere, ut de proventus molendinorum f, pisciarum, feeno, & lana, decimas Ecclesiis, quibus debentur, cum integritate persolvant.

a C. 17. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 13. c. 11. b intervenit. c Hunc existimo esse B. Thom. Cantuar. Arch. qui circa ann. Christi 1171. pro libertate Ecclesiae asserenda martyrio traditur sub Alex. III. d C. 3. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. p. 13. c. 12. e Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. f vid. l. si maris. g de ervo, & aqua. per Bart. & l. 2. ff. de aqua plu. arcen.

[& Quod cum parochiani vestri decimas bonorum suorum consueverint Ecclesiis, quibus debentur, cum integritate persolvere: nunc tam laudabili consuetudine praetermissa, quidam ex eis de lana, & de feeno, & de proventus molendinorum, & pisciarum ipsis Ecclesiis subtrahere non verentur. Quoniam igitur institutioni divinae manifestius obviant, qui decimas ipsas Ecclesiae non persolvunt: f. v. per Ap. f. p.]

CAP. VI.

Summatum est cum praecedenti, & declaratur, ut in praecedenti dictum est.

Idem Vintonien. a Episcopo. (an. 1170.)

NUNCIOS b: [& infra.] Mandamus, quatenus parochianos tuos de apibus, & de omni fructu decimas persolvere Ecclesiastica districtione compellas.

[& Et literas tuae f. ea qua decuit benignitate recepimus, & petitiones tuas, quoad licuit, curavimus exaudire, sicut illius persona, quam pura in Domino, & ferventi charitate diligimus, & cuius commodis, & profectibus intendere volumus diligenter. Cum igitur ad officium tuum spectent ea, in quibus nostri praecipue desideres nostra auct. muniri, tanto in his debuisse facilius exaudiri, quanto ipsam eorum specialius salutem respiciunt, de quibus in extremo iudicio redditurus es rationem. Inde est, quod f. t. per Ap. sed. pra.]

CAP. VII.

Decima fructuum statim cum collecti sunt, solvi debet, non deductis expensis.

Idem Exonien. Episcopo. (an. 1170.)

CUM homines c de Horton de frugibus (IX. partibus sibi retentis) decimam Ecclesiae, cuius parochiani sunt, sine deminutione solvere teneantur: & antequam id faciant, servientibus, & mercenariis suis de frugibus non decimatis debita totius anni pro servitio suo impendant, tunc demum de residuo decimam persolventes: Mandamus, quatenus eos cogatis, ut decimam statim d fructibus collectis persolvant, atque de subtrahitis, & retentis dignam satisfactionem exhibere procurent.

CAP. VIII.

Privilegiati super decimis non solvendis, de iis praediis, quae ab aliis conducunt, decimam solvere tenentur.

Idem Monachis de Neucelen. e (an. 1180. Romae.)

DILECTI f filii Abbas, & fratres sanctae Crucis sua nobis confectione monstrarunt, quod praedia, unde decima s, & in magna parte sustentationem consueverunt habere, a plebique Laicis conduxerunt, & recepistis ad firmam. Unde quoniam iidem fratres ex hoc gravantur enormiter, nec sinitentionis nostrae, aut antecessorum nostrorum, ut de possessionibus, quas conduxistis g, decimas non solvatis: mandamus, quatenus de praediis, quae conduxistis h in parochiis suis, de quibus consueverunt decimas percipere, plenarie solvatis eisdem, vel cum ipsis amicabilem componatis.

CAP. IX.

Revocatur privilegium, si ex post facto incipit enormiter nocivum esse.

Idem Abbati, & fratribus Dolon. i (an. 1180.)

SUGGESTUM k est ex parte vestra, quod Abbas, & fratres monasterii de Ursu. decimas a vobis auferre conantur. Difer. v. mandamus, quatenus cum praedicto Abbate, & fratribus super ipsis decimis componatis: nam quando Rom. Ecclesia ordini vestro privilegia de decimis dederat, ita erant ratae Abbatiae vestri ordinis, quod exinde nulli poterat de jure scandalum subortiri: sed nunc in tantum augmentatae sunt, ac possessionibus

a Vintonien. ac Vintonien. b C. 18. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. p. 4. c. 3. c C. 4. eod. tit. in 1. compil. d de fructibus. e Nembio. al. Norvolo. Nevelo. al. Nevolesta. f C. 6. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. p. 13. c. 2. g conduxistis. h quae a laicis, &c. i Dolon. k C. 9. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 13. c. 4.